

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)		Opieka paliatywna			Kod podmiotu	NKT-3		
Kierunek studiów		Ratownictwo medyczne						
Profil kształcenia		praktyczny						
Poziom studiów		Studia pierwszego stopnia						
Specjalność		-						
Forma studiów		stacjonarny						
Semestr studiów		V						
					Zajęcia z zakresu nauk podstawowych	tak		
Tryb zaliczenia przedmiotu		Zaliczenie		Liczba punktów ECTS		3,0	Sposób ustalania oceny z przedmiotu	
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć		Sposoby weryfikacji efektów kształcenia w ramach form zajęć			Waga w %	
		Całkowita	Pracy studenta					Zajęcia kontaktowe
Wykład		40	-	40	Zaliczenie testowe		40	
Ćwiczenia		10	-	10	Obserwacja ciągła		60	
Seminarium		10		10	-		-	
Samokształcenie		30	30	-	-		-	
Razem:		90	30	60	Razem		100	
Kategoria efektów	Lp.	Efekty kształcenia dla modułu (przedmiotu)			Sposoby weryfikacji efektu kształcenia	Efekty kierunkowe	Efekty obszarowe	Uwagi
Wiedza	1.	Zna zaburzenia prowadzące do powstania stanów zagrożenia życia i zdrowia, ich przyczyny, mechanizmy, przebieg oraz sposoby diagnozowania i postępowania, ze szczególnym uwzględnieniem chorób nowotworowych			Kolokwium testowe	K_W03	M1_W03	
	2.	Omawia podstawy farmakologii wybranych grup leków ze szczególnym uwzględnieniem leków stosowanych w stanach zagrożenia życia i zdrowia, ich działań niepożądanych i interakcji z innymi lekami			Kolokwium testowe	K_W05	M1_W05	
	3.	Zna metody ograniczania bólu			Kolokwium testowe	K_W06	M1_W03, M1_W05	
	4.	Zna zasady nie podejmowania czynności resuscytacyjnych			Kolokwium testowe	K_W08	M1_W05, M1_W08	
Umiejętności	1.	Wyjaśnia pacjentowi jego sytuację zdrowotną i uzasadnia decyzję o sposobie dalszego postępowania			Zaliczenie praktyczne	K_U07	M1_U03 M1_U10	
	2.	Potrafi rozpoznać pewne znamiona śmierci			Zaliczenie praktyczne	K_U15	M1_U05	

Prowadzący

Forma zajęć	Prowadzący zajęcia (tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko)
Wykład	Dr n. med. Marcin Janecki; lek. Artur Pakosz; lek. Olaf Lubas; mgr Izabela Kaptacz; mgr Magdalena Sagan
Ćwiczenia praktyczne	Dr n. med. Marcin Janecki; lek. Artur Pakosz; lek. Olaf Lubas; mgr Izabela Kaptacz; mgr Magdalena Sagan
Seminarium	Dr n. med. Marcin Janecki; lek. Artur Pakosz; lek. Olaf Lubas; mgr Izabela Kaptacz; mgr Magdalena Sagan

Treści kształcenia

Wykład	Metody dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, film, dyskusja
L.p.	Tematyka zajęć	Liczba godzin
1.	Okres terminalny - charakterystyka i zadania wobec chorego.	2
2.	Idea i założenia opieki holistycznej.	1
3.	Organizacja i struktury opieki paliatywnej i hospicyjnej.	1
4.	Fizjoterapia i rehabilitacja w opiece paliatywnej – możliwości i ograniczenia	1
5.	Potrzeby biologiczne, psychiczne, duchowe i społeczne chorych u kresu życia. Reakcja na chorobę. Budowanie nadziei.	2
6.	Objawy i stany emocjonalne umierających.	2
7.	Specyfika opieki nad umierającym dzieckiem.	2
8.	Postępowanie objawowe w dolegliwościach ze strony układu oddechowego, pokarmowego, nerwowego, ruchu, wydalniczego, krwiotwórczego i skóry.	6
9.	Okres terminalny w wybranych schorzeniach nienowotworowych.	1
10.	Zespół wyniszczenia nowotworowego	1
11.	Ból somatyczny, psychiczny i duchowy - cierpienie totalne.	6
12.	Ostatnie godziny życia – postępowanie medyczne i niemedyczne.	3
13.	Jakość życia u chorych objętych opieką paliatywną. Metody poprawy jakości życia chorych w okresie terminalnym.	2
14.	Zasady komunikacji z chorym w okresie terminalnym i jego rodziną. Budowanie podmiotowości chorego w okresie terminalnym.	6
15.	Wsparcie rodziny i osieroconych w opiece paliatywnej.	2
16.	Pomoc socjalna i problemy prawne	1
17.	Zasady odpowiedzialnego i godnego umierania. Bioetyczne podstawy opieki nad chorym .	1
Razem liczba godzin:		40

Ćwiczenia		Metody dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, dyskusja; psychodramy, zajęcia przy łóżku chorego w Oddziale Medycyny Paliatywnej
L.p.	Tematyka zajęć		Liczba godzin
1.	Scharakteryzowanie czterech głównych grup potrzeb (somatyczne, psychiczne, społeczne i duchowe) chorego u kresu życia		2
2.	Ocena i metody poprawy jakości życia chorych i ich rodzin. Wsparcie rodziny i osieroconych		2
3.	Stany nagłe i sytuacje trudne w opiece paliatywnej. Zasady etyczne obowiązujące w postępowaniu wobec chorych objętych opieką paliatywną		2
4.	Pielęgnacja skóry, zabezpieczanie owrzodzeń odleżynowych. Postępowanie w obrzęku limfatycznym. Dokonywanie pomiarów podstawowych parametrów życiowych (w tym natężenia bólu) i ich dokumentowanie		2
5.	Praktyczne zasady komunikacji z chorym i jego rodziną- przekazywanie złych informacji		2
Razem liczba godzin:			10

Seminarium		Metody dydaktyczne	Prezentacja multimedialna, dyskusja	
L.p.	Tematyka zajęć			Liczba godzin
1.	Żal i żałoba po stracie bliskich- ocena, czynniki ryzyka wystąpienia sytuacji patologicznej. Ryzyko wypalenia zawodowego.			3
2.	Praktyczne zasady komunikacji z chorym i jego rodziną- przekazywanie złych informacji (cd)			3
3.	Jakość życia u chorych objętych opieką paliatywną. Metody poprawy jakości życia chorych w okresie terminalnym.			3
4.	Zasady i założenia opieki paliatywnej.			1
Razem liczba godzin:				10

Samokształcenie		Metody dydaktyczne	Korzystanie z zasobów biblioteki, Korzystanie z zasobów internetu

Zgodnie z Regulaminem Studiów SUM w Katowicach przy zaliczeniu na ocenę i egzaminach stosuje się następująca skalę ocen:

OCENA	SŁOWNIE
5	bardzo dobry
4,5	ponad dobry
4	dobry
3,5	dość dobry
3	dostateczny
2	niedostateczny

KRYTERIA OCENIANIA:

1. Ocena **bardzo dobra (5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu bardzo dobrym
2. Ocena **ponad dobra (4,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu ponad dobrym
3. Ocena **dobra (4)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia
4. i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dobrym
5. Ocena **dość dobra (3,5)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dość dobrym

6. Ocena **dostateczna (3)**: student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce w stopniu dostatecznym

ZALICZENIE - student zna, rozumie i wyjaśnia zakładane efekty kształcenia i potrafi je zastosować w praktyce.

Literatura podstawowa:

1.	de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A. (red.): Medycyna paliatywna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
2.	Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J. (red.): Chory na nowotwór- kompendium leczenia somatycznych objawów towarzyszących. Oficyna wydawnicza Medical Education, Warszawa 2015.
3.	Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J. (red.): Chory na nowotwór- kompendium postępowania w wybranych sytuacjach klinicznych. Oficyna wydawnicza Medical Education, Warszawa 2016.
4.	Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J. (red.): Chory na nowotwór- kompendium leczenia bólu. Oficyna wydawnicza Medical Education, Warszawa 2013.
5.	Dobrogowski J., Wordliczek J. (red.): Leczenie Bólu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.

Literatura uzupełniająca:

1.	Kübler-Ross E.: Rozmowy o śmierci i umieraniu. Media Rodzina of Poznań 1998
2.	de Walden-Gałuszko K., Majkowicz M. (red.): Jakość życia w chorobie nowotworowej. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 1994
3.	de Walden-Gałuszko K.: U kresu. Opieka psychopaliatywna, czyli jak pomóc choremu, rodzinie i personelowi medycznemu środkami psychologicznymi. Wydawnictwo Medyczne MAKmed, Gdańsk 1996